

Årsmelding

2018

KIRKENS
SOS
TELEMARK

Kirkens SOS i Telemark feiret sine 40 år i 2018

I 2018 kunne Kirkens SOS Telemark se tilbake på 40 aktive år i fylket—noe som ble markert med en flott jubileumsmarkering i november. Da feiret vi at Kirkens SOS i Telemark er en livskraftig, livsviktig, faglig og relevant 40-åring. Det var da 40 år siden oppstarten i 1978.

I forbindelse med jubileet ble det laget et Jubileumsskrift, som viser glimt fra selve jubileumsfeiringen og 40 års virke. I denne årsmeldingen for 2018 har vi valgt å innlemme noe av innholdet fra dette Jubileumsskriftet.

Vi vil takke jubileumskomiteen som i ca et år var med i planlegging og forberedelser til 40-årsfeiringen. Komiteen bestod av Elene Øverli, Sylvia Sivertsen, Liv Jorånn Høgseth, Einar Svendsen, Ole Ragnar Helgen, Stine Sætre Risanger og Melle Aakenes. Komiteen ble sparket i gang av avtroppende daglig leder Arne Sørлие.

Ole Ragnar Helgen

Styreleder

Melle Aakenes

Daglig leder

Stine Sætre Risanger

Administrasjonsmedarbeider

Kjære medarbeidere, støttespillere og venner av Kirkens SOS i Telemark: Gratulerer med 40-års jubileet!

Vi er her. Alltid!

I 2018 kunne Kirkens SOS i Telemark med stolthet og glede, markere 40 års virksomhet. Det startet som en lokal tjeneste, av noen få med særlig blick og øre for andre menneskers behov i vanskelige livssituasjoner. Det utviklet seg og vokste til en levedyktig forening, etter hvert som en del av en landsdekkende sammenslutning med nær 1000 frivillige.

I 2018 har våre ca. 50 frivillige i Telemark besvart nærmere 10.000 henvendelser. Det er viktig! Det er uvurderlig! Det bidrar til bedre liv, og det redder liv!

TUSEN takk til alle dere frivillige som har stilt opp for andre natt og dag i disse årene.

På forsommeren gikk vår daglige leder Arne Sørli over i pensjonistlivet. Vi var svært heldige med å få Melle Aakenes tilbake i lederjobben, og fikk til en best mulig overgang. Tusen takk til Arne for helhjertet og høyt verdsatt innsats, og alle gode ønsker til Melle i arbeidet med å ta virksomheten videre mot nye mål!

I disse dager tar vi nye utviklingssteg: Fra 2019 blir landssammenslutningen en fullblods landsforening, og vi blir landsforeningens avdeling i Telemark.

Det som har vært et lite og sårbart landssekretariat, har fått tilført viktige ressurser innen ledelse, kommunikasjon, synlighet og inntektsbringende arbeid, - og utgjør i dag en virkelig slagkraftig støtte til vårt lokale arbeid.

De siste par årene har vi i vært del av chat-tjenesten, der vi i langt større grad kommer i kontakt med ungdom, - og kanskje enda tydeligere livsalvoret og utfordringene som gjør at det er behov for oss. I fjor handlet over 40% av chat-samtalene om selvmord og selvmordstanker. Mye tyder på at det blir et økende behov for skriftlige samtaler, - kanskje på grunn av utviklingen i sosiale medier og nye kommunikasjonsvaner i store deler av befolkningen.

Det er helt sikkert behov for oss i 40 år til. I løpet av året har vi hatt en nedgang i aktive frivillige, bl.a. fordi noen har gitt seg etter mange års tjeneste. Samtidig har ikke inntakskursene gitt like mange nye aktive som vi har kunnet håpe på.

Dette betyr at vi må intensivere innsatsen for nyrekruttering. Jeg oppfordrer alle som leser dette, til å hjelpe oss i dette arbeidet. Behovet er økende, ikke minst på chat, - og dette skal fortsatt være vår ledestjerne:

Vi er her. Alltid!

Ole Ragnar Helgen
Styreleder

Kirkens SOS i Telemark feiret 40 år i 2018!

Melle Aakenes, Daglig leder av Kirkens SOS i Telemark

Først og fremst—det var helt spesielt å starte på min andre periode som daglig leder av Kirkens SOS i Telemark 1/4-18. Jeg overtok stillingen etter Arne Sørli, som da gikk over i pensjonistenes rekke. Jeg gleder meg over å gå inn i denne rollen igjen. Sammen med dere alle vil gjøre alt jeg kan for å bidra til videreutvikling og styrking av Kirkens SOS i Telemark! Det har vært ekstra stas å starte opp igjen i et jubileumsår, og bli med på planlegging og gjennomføringen av markeringene i anledning 40-års virke i fylket vårt.

Jeg røres fremdeles dypt av det Kirkens SOS gjør og betyr for enkeltmennesker og for samfunnet vårt. Et sted å kunne gi uttrykk for sine inntrykk. Få tømt seg for vanskelige tanker. Satt ord på følelser. Når som helst på døgnet. Kanskje særlig om natta. Til en som lytter oppriktig – en som bryr seg. Uten å bli pådyttet råd og ferdig-tygde løsninger. Uten å måtte presentere seg. Er fantastisk. Kan gi nok mot til å gå videre. Kirkens SOS sin døgnåpne krisetjeneste er et slikt sted.

8 - 15 åpne telefon- og chattelinjer døgnet rundt. Året rundt. Hverdag som søndag. 17.mai som julaften. En innringer ga Kirkens SOS denne tilbakemeldingen etter en samtale: «Bare at noen lyttet og stilte små spørsmål om store ting gjorde at det begynte å lysne litt. Det er fortsatt mørkt, men der er små lyspunkter og nå tror jeg litt mer på at det kan gå bra.»

Kirkens SOS er til stede med 11 sentra landet over, og svarer på ca 500 henvendelser per døgn. I 2018 besvarte Kirkens SOS i Norge totalt 174.903 henvendelser på telefon, mail og chat—mot 184.225 i 2017. I tillegg mottok vi ca 100.000 henvendelser som det ikke var kapasitet til å svare på. Senteret i Telemark besvarte 9272 telefoner og chats i 2018—mot 11.141 i 2017.

Våre innringere og innskrivere snakker med oss blant annet om ensomhet og psykisk smerte, relasjonsproblemer, tapsopplevelser og selvmordstanker. De som tar telefonen eller svarer via våre nettbaserte tjenester er der uten lønn. Rundt 1000 frivillige håndplukkede og godt opplærte medarbeidere stiller opp i en gedigen nasjonal vakt-turnus. 50 av disse hører til senteret her i Telemark. Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste. Frivillighet er en av våre verdier. De som kontakter Kirkens SOS møter medmennesker som er på vakt helt frivillig og uten lønn. Vi tror at det åpner opp noe i samtalen. I tillegg til å drive krisetjenesten ønsker Kirkens SOS å gi en stemme til dem som sliter i samfunnet, og være en aktør innenfor selvmordsforebygging og psykisk helsevern. Nasjonalt og lokalt.

Kirkens SOS i Oslo startet i 1974, dernest ble SOS-senteret i Agder etablert og 16. mars 1978 åpnet Kirkens SOS i Grenland (siden Telemark) i Ungdommens Hus i Skien – som det tredje SOS-senteret i landet.

Noen ildsjeler hadde da jobbet i to år med å få dette til. Klokket 20:50 samme kveld ringte den første telefonen. Det var en 16-år gammel skole-elev. Svært mange unge har kontaktet oss siden.

Peer Kværner og Ann Karin Garstad var to av dem som stod i bresjen for å etablere Kirkens SOS i Telemark. I et intervju med dem forteller Anne Karine:

- Jeg møtte medarbeidere i Kirkens SOS i Oslo på 70-tallet, og ble bare tent på dette! Endelig et sted å ta kontakt for mennesker som strever. Drevet av kirken – men på en slik måte at ingen skal bli møtt med ”rette svar” og ”gode råd”. Det var aldri en aktuelle tanke at vi IKKE skulle gjennomføre dette. Vi var kun opptatt av hvordan. Og vi hadde faktisk en overbevisnings-jobb foran oss: Vi møtte en del skepsis fra menighetsrådene. Noen hevdet at dette ikke var «åndelig nok». Men dette endret seg, heldigvis. Menighetene støttet entusiastisk opp i årene som fulgte.

Peer Kværner var ansatt som diakon i Skien menighet da han begynte å jobbe med å etablere krisetjenesten. Han utdyper hvilke utfordringer de støtte på i starten:

- Vi prøvde å smette inn i andre miljøer for ikke å gjøre det til et altfor tungt kirkelig prosjekt, og tok kontakt med næringsliv, industrien, med Union og Hydro, kulturmiljøer og humanitære foreninger. Støtten vi fikk var stor, og det gjorde inntrykk!

Å starte opp noe nytt. Bane veien for andre tilbud. Krever mot og styrke, kreativitet og utholdenhet. På vegne av Kirkens SOS i Telemark vil jeg takke gründerne fra 70-tallet helt spesielt. Takk for at dere hadde tro på den spenstige ideen om at den medmenneskelige og gode samtalen kan gi kraft til å gå videre! Og i ytterste konsekvens – redde liv.

Vi er stolte av å kunne feire en livskraftig, livsviktig, faglig og relevant 40-åring, og vi kjenner på energi og motivasjon til å gå videre. Jeg vil benytte anledningen til å takke våre utrolige frivillige som dag og natt stiller på vakt. I tillegg kommer andre frivillige som har engasjert seg i styret og i fagteamet vårt. Og uten vår store heiagjeng av private, kirkelige og offentlige givere som støtter oss økonomisk hadde det ikke gått.

Tusen takk! Vi gir oss ikke!

Anne Karin Garstad og Peer Kværner ble takket under jubileet på kirkekaffen etter jubileums-gudstjenesten i Skien kirke. Peer Kværner deltok også på jubileums-gudstjenesten og fortalte om oppstarten.

Hilsen fra generalsekretær Leif Jarle Theis

Sammen

Året 2018 ble et annerledes år for Kirkens SOS i Norge med viktige beslutninger om fremtidige organisering, omlegginger og en sos-tjeneste som stadig krever oss i innsatsen for alltid å være tilgjengelig.

Som felleskap sto vi også sammen om beslutningen om en ny fremtidig organisering. I organisasjonen vil mange omtale vedtaket på Landsmøtet i mars, som en gledens dag. Da gjorde organisasjonen et enstemmig vedtak om å bli en linjestyrt landsorganisasjon. Fra 1.1.2019 ble 9 av de 11 sentrene innlemmet i den nye landsforeningen. De to andre sentrene (Oslo og Trøndelag), fases inn i løpet av de to neste årene.

Vi tror Kirkens SOS med dette ruster seg for fremtiden med en god helhetlig ledelse og mange fornuftige fellesløsninger. Samtidig skal det lokale engasjementet bli ivaretatt gjennom betryggende avtaler og et sterkt foreningsdemokrati. Men først og fremst tror vi at omdanningen skal gi mer og bedre sos-tjeneste etter hvert som den nye modellen setter seg. Det er grunn til å takke alle styrer, ansatte og frivillige for godt samarbeid de årene saken har stått på dagsorden. Samarbeidet har vært både inspirerende og krevende. Takk for engasjement med konstruktive innspill i arbeidet med å tilpasse den nye løsningen slik at alle til slutt skulle kunne slutte seg til ønsket om en ny organisasjonsmodell.

Vi arbeider hele tiden med å sikre mer og bedre sos-tjeneste både på telefon og internett. Året 2018 ble ett år med noe lavere antall besvarte henvendelser enn året før. Det er likevel grunn til å være stolt av en imponerende innsats. Tallene er fortsatt høye. I 2018 besvarte de ca 1000 frivillige medarbeiderne våre nær 175.000 av alle de langt over 200.000 henvendelsene vi fikk. Takk nok en gang til våre trofaste og engasjerte frivillige som låner sitt øre og gir av sin tid ved å dele sine varme hjerter med dem som trenger oss. Sammen gjør de frivillige en livsviktig forskjell for veldig mange.

Takk for et annerledes år 2018 – sammen ser vi frem mot nye utfordringer og muligheter i det som vokser frem i 2019.

Leif Jarle Theis

Generalsekretær Kirkens SOS

Kort presentasjon av Kirkens SOS

Kirkens SOS er Norges største diakonale krisetjeneste som er tilgjengelig hele døgnet for den som er i umiddelbar fare for å ta sitt eget liv, og for den som er i følelsesmessig krise. Vi forsøker å lindre menneskelig nød som ensomhet, fortvilelse og depresjon ved å lytte og være til stede. Gjennom tjenesten ønsker vi å fremme livsmot og håp ved å møte den enkelte med respekt og verdighet.

Tjenesten skal være et tilbud til alle, hvor innringer/innskriver skal bli møtt med åpenhet, med et lyttende øre og uten å få seg forelagt spesielle løsninger. Vi vil se, støtte og styrke. Kirkens SOS startet opp i Norge i 1974, og Telemark, Skien i 1978 og i Bø 2007.

De som tar kontakt med Kirkens-SOS kan være helt anonyme. Våre medarbeidere er også det. Kirkens SOS har taushetsplikt, og vi er her – ALLTID!

Kirkens SOS er å treffe på 3 forskjellige «kanaler»: SOS-telefon 22 40 00 40, SOS-meldinger og SOS-chat. Telemark besvarer telefon og chat.

Organisering:

Kirkens SOS Telemark ble eid av menighetene innen Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke i Telemark fra 1978—2018. I denne perioden har eiermenighetene sendt en utsending til det årlige representantskapsmøtet – som har vært det øverste organet i Kirkens SOS Telemark. Representantskapsmøtet har valgt styret, som igjen har hatt arbeidsgiveransvar for de ansatte. Kirkens SOS Telemark har vært medlem i sammenslutningen Kirkens SOS i Norge, som består av 12 Kirkens SOS sentra og et landssekretariat. Fra 01.01.19 fusjoneres de 11 sentrene i en nasjonal landsforening. Kirkens SOS i Telemark ga sin fulle tilslutning til dette i sitt siste representantskapsmøte 23.04.18. På årsmøtet i 2019 vil det bli valgt et senterstyre, som skal forvalte det lokale SOS-senterets midler og fremme og styrke lokal forankring. Senterstyret skal velges av årsmøtet, som er det lokale SOS-senterets øverste myndighet. Arbeidsgiveransvaret for de ansatte flyttes til generalsekretær. Internasjonalt er Kirkens SOS medlem av organisasjonen IFOTES.

Vår visjon:

Kirkens SOS vil omsette Jesu nestekjærlighet i praksis gjennom å gi tid til, ha tro på og fremme håp for mennesker i krise.

Vårt særpreg:

Frivillighet, åpenhet, tilgjengelighet, anonymitet.

Vi vil:

Se - Støtte - Styrke alle som kontakter oss.

Mål for Kirkens SOS i Telemark 2018

Det ble på representantskapsmøtet i Gjerpen menighetshus 23.04.18 vedtatt et måldokument for Kirkens SOS Telemark for 2018. *Måldokumentet baserte seg på de fire fokusområdene vedtatt av landsstyret for sammenslutningen Kirkens SOS i Norge for 2017 og 2018:*

Kirkens SOS vil i perioden sørge for at

- sørge for at flere kompetente samtalepartnere er tilgjengelige i relevante kanaler
- sørge for at Kirkens SOS blir en synlig og tydelig samfunnsaktør
- utvikle og styrke sammenslutningen organisatorisk og økonomisk

På dette grunnlaget utmeislet Kirkens SOS i Telemark følgende mål for 2018:

Styret og de ansatte ved Kirkens SOS i Telemark skal:

1) Opprettholde og utvikle den nære relasjonen til de frivillige – gjennom inspirasjon, faglig opplæring og veiledning

TILTAK:

2 veiledninger i halvåret, 1 fagdag i halvåret og at så mange som mulig av våre frivillige medarbeidere gjennomgår VIVAT-kurset og andre relevante kurs/oppdateringer.

MÅLOPPNÅELSE:

- Det er i løpet av året gjennomført 8 veiledningssamlinger—4 i Skien og 4 på Bø/Gvarv (januar/februar, mai, august og november/desember). Oppmøtet til veiledningene har vært noe variabelt—spesielt i Skien. Medarbeiderne blir stadig minnet på betydningen av å stille til veiledning. Fagteamet (FT) gjør en fantastisk innsats i planlegging og gjennomføring av veiledningskveldene.
- På fagdagen 7/4-18 på Årnes Kafeteria, Gvarv, var temaet «Kirkens SOS sin samtalemetodikk» v/fagansvarlig Lene Hopland Bergset. Lederskiftet mellom Arne Sørli og Melle Aakenes ble også markert på denne samlingen. I overkant av 40 medarbeidere deltok der.
- Høsten 2018 ble det ikke arrangert en tradisjonell intern faglørddag fordi vi ønsket stor oppslutning om jubileumsarrangementene i november - som blant annet inneholdt et fagseminar med tema «Ungdom og psykisk helse». Jubileumsprogrammet er presentert annet sted i årsmeldingen. I tillegg fikk alle medarbeiderne tilbud om den store diakonikonferansen som ble arrangert i Skien Baptistkirke 18.-19. oktober med flere relevante emner. Crux Tilja, Skien Baptistkirke, Gulset nærmiljø-senter og Skien menighet var arrangører.
- Det er gjennomført ca 30 medarbeidersamtaler i 2018.
- Det ble ikke gitt tilbud om Vivat-kurs til medarbeiderne i 2018.

2) Synliggjøre Kirkens SOS i Telemark – over for menighetene og media.

TILTAK:

Følge opp planer og forslag innen synliggjøring fra sentralt hold. Benytte sosiale medium for spredning av informasjon om Kirkens SOS.

Få alle informasjon om Kirkens SOS på menighetenes hjemmesider.

Få vår egen hjemmeside til å fungere og bli levende og aktivt bruke Facebook.

Bruke medlemmer av styret, repskap, fagteam, ansatte og frivillige medarbeidere til å spre informasjon om Kirkens SOS.

Vi må delta/informere i gudstjenester, årsmøter i menighetene, en for andre gudstjenester. Bruke det nye synlighetsmateriellet som produseres nå.

Fortsette det gode samarbeidet med Landssekretariatet/ansvarlig for media og kommunikasjon.

Dialogmøter/møteplasser/frokost/lunsj-møter med politikere. (I første omgang ikke fokus på at Kirkens SOS trenger økonomisk støtte, men hva vi kan bidra med). Temaer kan være: Flyktninger, frivillighet, livskrisehjelp, bry oss om hverandre, arbeidet med selvmordsforebygging.

MÅLOPPNÅELSE:

- Vår jubileumsmarkering i november bidro i stor grad til å nå dette målet. Se egen omtale i årsmeldingen.
- Daglig leder og administrasjonsmedarbeider besøkte fylkets tre folkehøyskoler med foredraget «Ungdom og psykisk helse» (som var en del av Kirkens SOS sin høstkampanje). Vi nådde ca 300 elever med dette.
- Administrasjonsmedarbeider utfører et jevnt og godt arbeid med å synliggjøre Kirkens SOS Telemark på facebook og på våre nettsider. Det ble arbeidet spesielt mye med dette i forkant av jubileumsmarkeringen. Vi har fått flere oppslag i media dette året—både i forbindelse med rekruttering og jubileet.
- Medarrangør av åpent møte på Verdensdagen for selvmordsforebygging 10/9-18. Tema: «Ingen trur at klovnene skal gjera sjølv-mord» v/Oddvar Vignes. Over 200 personer fant veien dit.
- Deltakelse i møtene til Grenland Diakonale Forum, møtt diakonene i øvre Telemark og jevn kontakt med diakonikonsulenten i Agder og Telemark Bispedømme.
- Vår styreleder, Ole Ragnar Helgen, er nestleder i det nyopprettede fylkeskommunale rådet for frivillige

På fagdagen for de frivillige våren 2018 ble det i tillegg til faglig påfyll gjort en markering av lederskiftet mellom Arne Sørrie og Melle Aakenes. Dette var det andre lederskiftet mellom de to. Denne gang gikk Arne av med pensjon og Melle kom tilbake til lederjobben.

Bildet viser administrasjonsmedarbeider Stine Sætre Risanger, som intervjuer de to. Arne mottok stor takk, og blomster fra alle de frivillige til stede for hans gode arbeid som leder av senteret i 3 år.

Glimt fra møtet med elevene på Grenland Folkehøyskole.

Samarbeidspartnerne om møtet i Ibsenhuset i anledning Verdensdagen for selvmordsforebygging: Mental Helse, FRI, LEVE, Veiledningssenteret for pårørende og Livskrisehjelpen i Skien kommune.

3) Bidra til at regnskapet kommer i balanse

TILTAK:

Enda mer målretta aktiviteter mot våre eiermenigheter. Bruke våre kontaktflater i bedrifts-markedet. Jobbe over for kommunene.

MÅLOPPNÅELSE:

Årsregnskapet for 2018 viser et overskudd på 168.285,-. Dette resultatet skyldes ikke høyere inntekter, men hovedsakelig lavere lønns- og pensjonskostnader enn forventet. Overgangen til ny landsforening bidro generelt til lavere pensjonskostnader for SOS –sentrene. Ut over dette opplevde Telemark-senteret lavere reelle driftskostnader enn budsjettert. Mer om dette under avsnittet om økonomi.

Resultatene på inntektssiden viser at senteret vårt totalt oppnådde omtrent det vi hadde budsjettert med. Imidlertid ser vi at tildelte offergaver fra menighetene ble ca 25.000 lavere enn budsjettert, og viser omtrent det samme beløpet som i 2017. Vi gleder oss over ikke-budsjetterte gaver i forbindelse med jubileet på over 40.000,- og nesten 20.000,- mer fra private givere. Av spesielt rørende gaver var to 50-års-jubilanter som i forbindelse med sin jubileumsfest samlet inn nesten 25.000,- til vårt senter! Fra Telemark fylkeskommune mottok vi 13.000,- i prosjektmidler for å gjennomføre besøksrunden til folkehøyskolene (se måloppnåelse). I 2018 mottok vi støtte fra følgende kommuner: Skien (67.000,-), Bamble (18.000,-), Porsgrunn (20.000,-), Bø (6453,-), Seljord (3000,-), Siljan (2.400,-), Nome (2000,-). Vi jobber jevnt for å opprettholde støtte fra disse. Eksempelvis deltok vi i dialogmøte med Skien kommune i oktober—for å svare for bruken av midlene. Likedan stilte vi i dialogmøte med Telemark Fylkeskommune i november for å gi en rapport for bruken av midlene knyttet til partnerskapsavtalen på kr 125.000,-. Avtalen krever at Kirkens SOS Telemark bidrar til bl.a. å være medarrangør for Verdensdagene for psykisk helse og selvmordsforebygging, arrangere Vivat-kurs og at vi deltar aktivt i det regionale folkehelsearbeidet i Telemark. Partnerskapsavtalen gjelder fra 2017—2019, og må reforhandles neste år.

Av andre støttespillere må vi få trekke fram Klosterøen og Scheensvassdragets Spadser- og Mandssangforening. For det første er de gode til å synge. For det andre har de «adoptert» Kirkens SOS i Telemark som sitt «prosjekt» - i den forstand at de donerer overskuddet av sine konserter til oss. I 2018 «sang de inn» 20000,- til virksomheten vår! Helt fantastisk! Og vi kan bare takke!

4) Øke antall aktive frivillige til 60

TILTAK:

Dette er et arbeid hvor vi alle må bruke våre nettverk/kontaktflater, også synlighet, PR og media. Se også punkt 1)

MÅLOPPNÅELSE:

Vi er langt unna å nå dette målet, dessverre. I løpet av året har 10 medarbeidere sluttet. Sluttårsåkene handler i all hovedsak om at den enkelte har stått i tjeneste lenge, eller skyldes andre naturlige prioriteringer i livet.

Det er avholdt to innføringskurs for nye medarbeidere dette året—et kurs første halvår i Skien og ett kurs annet halvår på Gvarv. Til sammen bidro disse kursene til 6 nye medarbeidere. Ved utgangen av 2018 teller vi 38 i til dels full tjeneste og 10 i permisjon. Gjeldene virksomhetsstandard i Kirkens SOS krever minimum 45 frivillige medarbeidere som tar to vakter per måned. Vi har en stor rekrutteringsjobb foran oss, og planlegger oppstart av neste kurs 27/2-19.

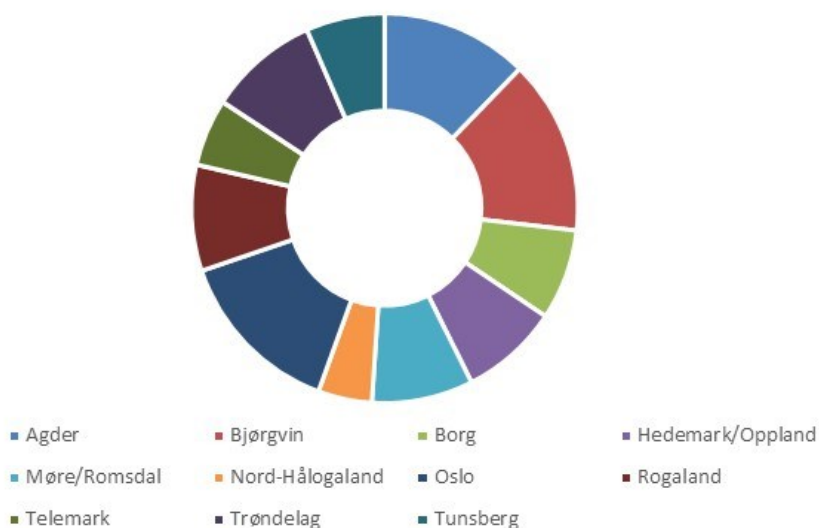
Statistikk

Antall besvarte henvendelser i 2018

I 2018 besvarte Kirkens SOS i Norge totalt 174903 henvendelser på telefon, mail og chat—mot 184225 i 2017. SOS-meldinger og SOS-chat øker, mens vi opplever en nedgang på ca 5% i antall besvarte telefonhenvendelser. Kirkens SOS i Telemark besvarte 8741 telefoner og 531 chat i 2018 ,til sammen 9272 henvendelser. Tallene i 2017 og 2016 var hhv 11141 og 9524. Nedgang fra i fjor utgjør 17%, som henger sammen med en stor nedgang i antall medarbeidere i løpet av året, og mange udekkede vakter. Vårt senter er nå nede i en vaktdekningsprosent på litt over 60%.

STED/TJENESTE	2018	2017	2016	2015
SKIEN/TELEFON/CHAT	4637/531	5.182/661	5.078/493	5.294/389
MIDT-TELEMARK/TLF	4104	5.298	3.953	3.644

Besvarte henvendelser 2018 fordelt på de 11 sentrene

Diagrammet til venstre viser størrelsen på de ulike SOS-sentrene målt i antall besvarte henvendelser i 2018. Kirkens SOS i Telemark er et av de minste sentrene, og svarte på ca 5% av antall besvarte henvendelsene i 2018.

Tema i samtalene

Ensomhet, psykiske problemer og relasjonsproblematikk utmerker seg som store problemområder i både chat og telefon. Det er imidlertid påfallende og urovekkende at temaer som selvskading, overgrep og mobbing er hyppigere til stede i chat-samtalene – med tanke på at det er denne tjenesten som gir et bilde av unge menneskers hverdag. I chatten snakkes det i ca 44% av samtalene om selvmord, mens det på telefon prates om selvmord i ca 10% av samtalene.

På telefon ble AMK kontaktet minst 333 ganger i 2018, 297 ganger i 2017 og 199 i 2016 på landsbasis.

På SOS meldinger ble AMK kontaktet minst 66 ganger i 2018, 41 ganger i 2017 og 26 i 2016.

På SOS chat var tilsvarende tall 134 i 2018, 174 i 2017 og 68 i 2016.

7.april 2018: vaktavdelingen i Bø flyttes til Gvarv, og bytter navn til Midt-Telemark

Varaordfører i Sauherad, Alf Rose Sørgarden, klippet snoren til det nye vaktrommet på Gvarv i forlengelsen av medarbeidersamlingen i april. Han holdt en tale der han ønsket Kirkens SOS i Telemark velkommen til Sauherad kommune. Her avbildet sammen med da påtroppende daglig leder Melle Aakenes og Arne Sørliie som da var avtroppende daglig leder.

Vi leier lokaler i Sauherad Kyrkjesenter, og kyrkjesjef Trond Haugen deltok også på åpningen med gode velkomstord.

Veiledning i Kirkens SOS og fagteamet i Telemark

De frivillige medarbeiderne knyttet til krisetjenesten trenger oppfølging. Å motta det som kan komme på telefon og via chat kan gjøre store inntrykk, og noen ganger være krevende å ta i mot. Så lenge Kirkens SOS har eksistert har virksomheten hatt et sterkt fokus på å gi medarbeiderne god faglig opplæring og systematisk veiledning. Veiledning handler i vår sammenheng om å reflektere over egen praksis sammen med andre medarbeidere. To ganger i halvåret samles de frivillige til obligatorisk gruppeveiledning. Denne blir ledet av veiledere som har ulik profesjonell bakgrunn innenfor veiledning og undervisning. Veilederne er organisert i et fagteam ledet av daglig leder, og gir alle sin tid og fagkompetanse til oss helt gratis.

Ved utgangen av 2018 bestod fagteamet ved Kirkens SOS i Telemark av følgende ressurspersoner: Elene Øverli (tidligere veileder v/familiekontoret i Skien Kommune), Wencke Dahl (undervisningsinspektør i Skien kommune), Øystein Gunnersen (sokneprest i Skien kirke), Arne Austad (psykiater), Sidsel Kløverød (Cand.polit.med hovedfag i sosialt arbeid) og Eilif Vesterhus (psykiatrisk sykepleier). De to sistnevnte gikk ut av fagteamet i desember 2018, og vi takker så mye for fabelaktig innsats. Vi benytter også muligheten til å takke fagteamet på det varmeste for hva dere betyr for fagligheten i vår veiledning! Dere er et eksempel på at det går an å være frivillig i Kirkens SOS Telemark på ulike måter.

Vivat Selvmordsforebygging

Vivat er et av Helsedirektoratets selvmordsforebyggende tiltak. Vivat selvmordsforebygging tilbyr kursene Førstehjelp ved selvmordsfare, FriskOpp og Oppmerksom på selvmordstanker (OPS!) til befolkningen over hele landet, samt utdanner lokale kursledere på egne kurslederkurs. Vivat veileder, støtter og kvalitets-sikrer kursledernetverket. Flere av Kirkens SOS sine ansatte lokalt og i SOS-fellesskapet er sertifiserte kursinstruktører på Vivat sine kurs. Dette har betydd mye for at vi har kunnet bidra lokalt med betydelig faglig kompetanse om selvmordsforebygging inn mot faglige miljøer. I tillegg gir det inntekter til senteret vårt når egne ansatte holder kurs.

Administrasjonsmedarbeider, Stine Sætre Risanger, er sertifisert Vivat-instruktør for kurset Førstehjelp ved selvmordsfare. I 2018 holdt hun et Vivat-kurs for ansatte i boliger i Kristiansand kommune (Kompetansehevingsprogrammet BoGodt). Hun deltok også på en nasjonal kurslederkonferanse i Vivat høsten 2018.

Ledelse av Kirkens SOS i Telemark 2018

Representantskapet i Kirkens SOS i Telemark:

Representantskapet holdt sitt ordinære møte 23. april 2018 i Gjerpen menighetshus - med totalt 27 personer til stede, derav 18 stemmeberettigede. Saker ble behandlet i henhold til vedtektene. Representantskapets leder fram til dette møtet var Eilif Bergan, DNK Skien. Hans personlige vara var Øystein Nordli, DNK Porsgrunn. På dette møtet ble representantskapet for Kirkens SOS i Telemark formelt lagt ned på grunn av opprettelsen av landsforeningen Kirkens SOS, som tredde i kraft 1/1-19. Styreleder Ole Ragnar Helgen redegjorde for bakgrunnen for etablering av landsforeningen Kirkens SOS, og plan for innfusjonering av de lokale senterne, som ble enstemmig vedtatt på det landsmøtet i Oslo 17. mars 2018. Han gjennomgikk også deler av vedtektene for den nye landsforeningen. Styrets innstilling var å bli en del av den nye landsforeningen, og tilslutte seg fusjonsplanen. Styrets forslag til vedtak ble gjennomgått i detalj, og ble enstemmig vedtatt.

Styret i Kirkens SOS i Telemark:

Sammensetning og oppgaver er beskrevet i vedtekter for Kirkens SOS i Telemark. Styret har i 2018 avholdt 7 ordinære møter og behandlet 67 saker. Styret som ble valgt på representantskapsmøtet 23.04.18 vil fungere som et interim-styre fra 1/1-2019 fram til første ordinære årsmøte- i det som da vil være Telemark avdeling av landsforeningen i Kirkens SOS. Etter konstituerende styremøte 05.06.18 fikk styret følgende sammensetning:

Faste medlemmer:

Ole Ragnar Helgen, DNK Gulset menighet, styreleder

Jan Henning Ryd, Bamble Frikirke, nestleder

Narve Furnes, DNK Notodden, styremedlem

Torunn Hesthag, DNK Sauherad, styremedlem

Åse Strandi, DNK Skien, styremedlem

Anne Cathrine Kristiansen var tidligere valgt til styremedlem av og blant de frivillige medarbeiderne.

Varamedlemmer:

Vibeke Namløs, DNK Gulset menighet, 1. varamedlem

Johannes Sørhaug, DNK Siljan, 2.varamedlem

Britta F. Waldenstrøm var tidligere valgt til varamedlem av og blant de frivillige medarbeiderne.

Endringer i styrets sammensetning:

På styremøtet den 18.12.18 (ref sak 61/18) tok styret til etterretning at Åse Strandi trakk seg som styremedlem. Vibeke Namløs er etter dette fast medlem, og Johannes Sørhaug rykker opp som 1.varamedlem.

Administrasjon:

Administrasjonen har bestått av daglig leder, Arne Sørli i 100% stilling fra 1/1-18—31/5-18. Fra og med 1/4-18 overtok Melle Aakenes som ny daglig leder. Stine S. Risanger innehar stillingen som administrasjonsmedarbeider i 50% stilling.

Renhold:

Skien: Miriam Skauen Harestad.

Midt-Telemark: Her er renhold inkludert i leieavtalen.

Fagteam:

Elene Øverli (tidligere veileder v/familiekontoret i Skien Kommune), Wencke Dahl (undervisningsinspektør i Skien kommune), Øystein Gunnarsen (sokneprest i Skien kirke), Arne Austad (psykiater), Sidsel Kløverød (Cand.polit.med hovedfag i sosialt arbeid) og Eilif Vesterhus (psykiatrisk sykepleier)

Fagteamet har som oppgave å komme med faglige innspill til innhold i, opplegg for og ledelse av veiledningssamlingene, og har hatt 3 møter i 2018.

Deltakelse i sammenslutningen:

Kirkens SOS i Telemark var i 2018 representert på 3 Lederforum, Styrekonferansen og de ansatte deltok på høstens Fagkonferanse.

Vårt senter var også representert på det ekstraordinære landsmøtet i Oslo 17/3-2018 med Ole Ragnar Helgen (styreleder) Anne Cathrine Christiansen (de frivilliges representant) og Arne Sørli (daglig leder).

KIRKENS SOS kirkens-sos.no

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og lyst til å utvikle deg?

Å snakke med folk om livet gir mening.

The poster features a woman on a mobile phone in the background and the Kirkens SOS logo at the top.

IKKE BRANOK

The advertisement shows a woman sitting on a bench in a snowy environment, holding a smartphone. The phone screen displays the text 'IKKE BRANOK' and a blue chat icon.

Det blir bedre hvis du sier det til noen.
Du kan chatte med oss om alt som er vanskelig.

SOSCHAT.NO

KIRKENS SOS
Vi er her. Alltid.

Økonomi

Driftsresultatet for 2018 viser et overskudd på kr. 168.285,-. Både i 2017, 2016 og 2015 har driftsresultatet vært positivt. Også for 2018 må vi erkjenne at resultatforbedringen ikke skyldes økte inntekter, men mest at vi klarer å drifte virksomheten en del rimeligere enn antatt. Spesielt er det at overgangen til ny landsforening reduserer våre årlige pensjonsutgifter med over 33.000,- sammenliknet med budsjettet. Årets lønnsbudsjett lå også over 36.000,- for høyt, og noen av driftskostnadene var budsjettet for høyt.

Ifølge virksomhetsstandardene som ble vedtatt på landsmøtet i Oslo 2013, skal tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet som kanaliseres via Kirkens SOS i Norge ikke overstige 70% av totale kostnader. Det kreves med andre ord minimum 30% egenfinansiering. Utvikling for Kirkens SOS Telemark er som følger, og viser at vi ligger innenfor denne virksomhetsstandard med stadig minkende margin. 2008: **46%, 2009: **59%**, 2010: **64%**, 2011: **61%**, 2012: **59%**, 2013: **50%** 2014: **53%**, 2015 **57%**, 2016: **60%** , 2017: **63%** og **2018: 66%**.**

Tilskuddet fra våre eiere utgjorde for 2018 **10,6%** av totale inntekter (sett bort fra jubileumsgaver), mot **11,5%** i 2017, **13,5%** i 2016, **11,6%** i 2015, **12%** i 2014, **13,5%** i 2013, **13%** i 2012, **14%** i 2011 og **13%** i 2010.

Egenkapitalutvikling: 2008: 571.710 2009: 767.698 2010: 874.124 2011: 905.723 2012: 872.076 2013: 735.476 2014: 655.363 og 2015: 718.850, 2016: 753.996 , 2017: 836.299 og 2018: 1.004.584,-

Ved inngangen til den nye landsforeningen er arbeidskapitalen til Kirkens SOS, avdeling Telemark:

EK 1/1-19:	1.004.584,-
- underdekning fremtidige pensjonsforpliktelser:	240.594,- (utregn landssekr)

Arbeidskapital Kirkens SOS Telemark :	763.990,-
--	------------------

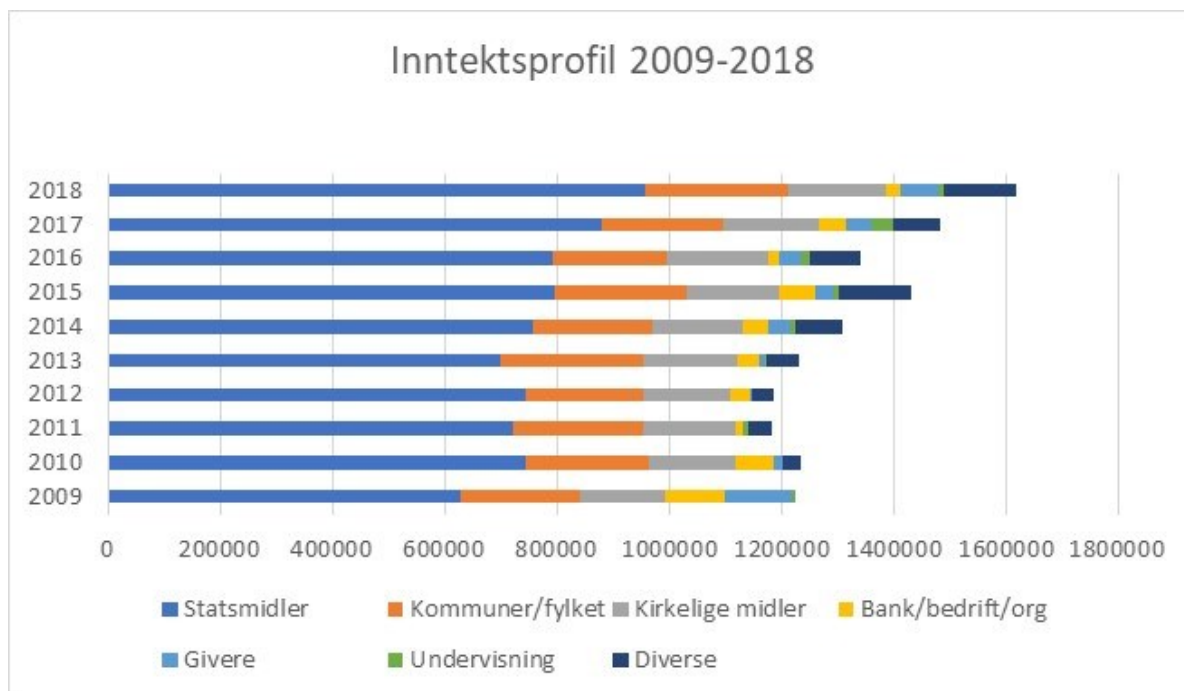
For ytterligere kommentarer med hensyn til økonomi 2018 viser vi til punkt 3 under mål, tidligere i årsmeldingen.

For detaljert informasjon viser vi ellers til resultatregnskap og balanse for 2018.

Arbeidsmiljøet i Kirkens SOS Telemark er etter styrets oppfatning godt.

Virksomheten påvirker etter vår mening ikke det ytre miljøet.

Styret mener det er grunnlag for fortsatt drift i Kirkens SOS Telemark.

Diagrammet over viser inntektsutviklingen de siste 10 årene, og fordelingen på hvor pengene kommer fra. Vi ser her at statsmidlene (helse og omsorg) står for en økende del av inntektene våre. I 2009 utgjorde disse midlene ca 50% av totale inntekter, og i 2018 nesten 66%. Oversikten viser også at vi er avhengig av midler fra ulikt hold hvert eneste år for å klare budsjettert drift. Dette krever jevnt fokus på inntektsbringende arbeid og kontakt med kommuner, fylkeskommunen, menigheter, humanitære organisasjoner, næringsliv, banker og givere.

Vi flytter fra P.A. Munchs gate sør 37 til Holbergs gate 14 i Skien

På årets siste styremøte ble det vedtatt å inngå leiekontrakt med eierne av Holbergs gate 14. Med dette avsluttes et langt kapittel i vår historie knyttet til P.A. Munchs gate sør 37– hvor vi har holdt hus siden 1994. Fra oppstarten i 1978 og til 1994 var vi lokalisert i «Ungdomshuset» knyttet til Skien menighet. Nye rom gir nye muligheter, og vi gleder oss!

Resultatregnskap for 2018

KIRKENS SOS I TELEMARK

	Note	2018	2017
Gaver		458 578	370 688
Tilskudd fra Helsedirektoratet.		957 506	880 507
Offer Kollekt Menighetsråd		104 446	109 751
Diverse inntekter		97 390	122 887
Sum driftsinntekter		1 617 919	1 483 834
Lønnskostnad	1, 5, 6	(1 001 665)	(972 289)
Annen driftskostnad	2	(451 759)	(433 600)
Sum driftskostnader		(1 453 424)	(1 405 889)
Driftsresultat		164 495	77 945
Annen renteinntekt		3 790	4 358
Sum finansinntekter		3 790	4 358
Netto finans		3 790	4 358
Ordinært resultat før skattekostnad		168 285	82 303
Ordinært resultat		168 285	82 303
Årsresultat		168 285	82 303
Overføringer			
Annen egenkapital		168 285	82 303
Sum		168 285	82 303

Balanse pr. 31. desember 2018

KIRKENS SOS I TELEMARK

	Note	2018	2017
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		12 198	74 887
Andre fordringer		5 600	0
Sum fordringer		17 798	74 887
Bankinnskudd, kontanter og lignende	3	1 092 816	969 981
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		1 092 816	969 981
Sum omløpsmidler		1 110 614	1 044 868
Sum eiendeler		1 110 614	1 044 868

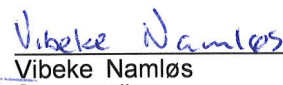
Balanse pr. 31. desember 2018
KIRKENS SOS I TELEMARK

	Note	2018	2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	4	1 004 584	836 299
Sum opptjent egenkapital		1 004 584	836 299
Sum egenkapital		1 004 584	836 299
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		4 000	55 057
Skyldige offentlige avgifter		12 608	63 558
Annen kortsiktig gjeld		89 421	89 953
Sum kortsiktig gjeld		106 030	208 568
Sum gjeld		106 030	208 568
Sum egenkapital og gjeld		1 110 614	1 044 868

Skien 13/2 - 19

 Ole Ragnar Helgen
 Styrets leder

 Torunn Hesthaug
 Styremedlem

 Vibeke Namløs
 Styremedlem

 Jan Henning Ryd
 Styremedlem

 Narve Henry Furnes
 Nestleder

 Anne Cathrine Kristiansen
 Styremedlem

 Melle Aakenes
 Daglig leder

Noter 2018

KIRKENS SOS I TELEMARK

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp etter regnskapsreglene for små foretak.

Det påløper pensjonskostnader for nåværende og tidligere ansatte i Kirkens SOS i Telemark. Forsikringene påløper i KLP. Pensjonsforpliktelsene er ikke medtatt i regnskapet.

Inntektene bokføres etter hvert som de blir opptjent.

Note 1 - Ytelse til ledende personer

Ytelse til ledende personer

Type ytelse	Daglig leder	Styret
Lønn	368 392	
Pensjonsutgifter	7 581	0
Annen godtgjørelse	1 483	0

Note 2 - Revisjonshonorar

Revisjon og andre tjenester

Kostnadsført revisjonshonorar for 2018 utgjør kr. 30 625,-. (Inkl. mva)

Note 3 - Bankinnskudd

Posten inneholder kun frie midler.

Note 4 - Egenkapital

Spesifikasjon egenkapital	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.2018	836 299	836 299
Årets resultat	168 285	168 285
Egenkapital 31.12.2018	1 004 584	1 004 584

Note 5 - Obligatorisk tjenstepensjon

Obligatorisk tjenstepensjon

Foretaket har etablert pensjonsordning via KLP.

Note 6 - Lønnskostnader etc

Spesifikasjon av lønnskostnader	2018	2017
Lønn	802 884	739 926
Arbeidsgiveravgift	123 610	120 696
Pensjonskostnader	70 171	107 617
Andre relaterte ytelser	5 000	4 050
Sum	1 001 665	972 289

Foretaket har sysselsatt 1,5 årsverk i regnskapsåret.

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?

Ring eller skriv. Vi er her. Alltid. [kirkens-sos.no](https://www.kirkens-sos.no)

SOS
22 40 00 40

SOS
CHAT

SOS
MELDING

Våre innringere og innskrivere

Det viktigste Kirkens SOS kan tilby våre innringere og innskrivere er et lyttende medmenneske, som gir støtte og trøst i møte med den smerte som formidles. Alle henvendelser er anonyme og alle medarbeidere ved Kirkens SOS har taushetsplikt og er anonyme.

De som kontakter oss snakker om mange ulike tema. Ensomhet, psykiske problemer og relasjonsproblematikk blir ofte tatt opp både på telefon og i de skriftlige henvendelsene. Tema som selvskading, overgrep og mobbing er hyppigere til stede i chat-samtalene enn via telefon.

Av og til får vi tilbakemeldinger fra de som kontakter oss. Her er noen vi har fått lov å dele.

«At det var et menneske jeg ikke kjenner som skulle kjenne meg best... jeg har aldri følt meg mer sett, lyttet til og tatt på alvor. Nå ser jeg de små lysene i mørket. Takk.»

-Innringer til Kirkens SOS

«Jeg fikk snakke om hvorfor jeg vil dø – og så fikk det meg til å ville leve. Jeg kan ikke helt skjønne hva som skjedde. Jeg trodde ikke det skulle bli bedre av å ringe dere, men det er bedre. Jeg har lovet å holde ut litt til og det kjennes mulig.»

- Innringer til Kirkens SOS

«Jeg føler jeg kan åpne meg her, og jeg vet ikke helt hvordan dere gjør det, men jeg gikk fra å være sykt deppa og stressa, til å være glad og sette pris på mye forskjellig. Tusen takk»

-Innskriver til Kirkens SOS

«Jeg visste ikke hvor jeg skulle gå eller hvem jeg skulle snakke med. Det var fint at noen hadde tid til å snakke med meg – og finne veien videre sammen med meg. Nå tror jeg kanskje jeg vet hvor jeg skal. For nå.»

- Innskriver til SOS-chat

«Jeg skulle ønske alle mennesker var litt mer sånn som dere er på Kirkens SOS. Det er ikke nødvendig med så mange svar, dersom det er varme og interesse. Dersom jeg består av lys og mørke, så vinner alltid lyset når jeg chatter med dere. Ellers i livet vinner ofte mørket....»

-Innskriver til Kirkens SOS

Foto: Kirkens SOS/fotograf Torstein Ihle

JUBILEUM

1978-2018

4.-11. november 2018

TELEMARK

Bø kyrkje - søn. 4. nov. kl. 11.00
JUBILEUMSGUDSTENESTE

USN Campus Porsgrunn - tir. 6. nov. kl. 09.00-15.30
FAGSEMINAR: UNGDOM OG PSYKISK HELSE

Gulset kirke - lør. 10. nov. kl. 18.00
JUBILEUMSKONSERT
SPENNENDE INNSLAG OG ARTISTER

Skien kirke - søn. 11. nov. kl. 11.00
JUBILEUMSGUDSTJENESTE

ALLE ARRANGEMENTENE ER GRATIS

40 år

Vi er her. Alltid

RING

SOS

22 40 00 40

SKRIV

SOS

MELDING

SKRIV

SOS

CHAT

Mer informasjon: www.kirkens-sos.no/telemark og facebook.com/kirkenssostelemark

Vi sakser fra Jubileumsskriftet—litt om oppstarten

Skal noe nytt skapes må nye og spenstige tanker tenkes. Noen må formidle ideene, gløde for dem, få med andre og ja – faktisk **gjøre** noe. Nyskaping handler ofte om mot. Til å gå nye veier. Gjøre noe utradisjonelt. Noe som til og med kan være kontroversielt.

Kirkens SOS etableres i Grenland:

Det hjelper å ha noen å snakke med!

Ten nattvakter skal ta imot telefoner:

Kirkens SOS-senter i Grenland åpnet i Skien

Kirkens SOS senter i Grenland ble åpnet forrige formiddag sin virksomhet i Ungdomshuset i Skien. Arranget har vært planlagt i flere år, forteller formann i styret res. kap. Per Helge Kjel.

Ideen kommer opprinnelig fra England, hvor man på flere steder opprettet et senter hvor mennesker i forskjellige situasjoner kunne henvende seg, gjerne anonymt. Så opprettet man slike sentre, hvor man over telefon kunne komme med de problemer som lå en på hjertet. SOS-senteret er 33 889.

Det er nå på år siden Diakonutvalget i Agder Bispedømme henvendte seg til personer og menighetsråd i Grenland for å vurdere om det var behov for et Senter i regionen. Man nedsatte et utvalg med kladderdiakon Per Kværner som formann, og dette utvalgets arbeid konkluderte med at man mente behovet var til stede.

Reidunn Kleppe, Skjelevik, er ansatt som daglig leder. Hun har god erfaring i menighetsarbeid, hun er p.t. formann i Eldanger menighetsråd, og sammen med styret skal hun i tiden fremover organisere og lede arbeidet ved senteret, som har fått leie henholdsvis messe- og gode lokaler i Ungdomshuset i Skien sentrum.

Arbeidet går ut på at man hver eneste natt i tiden kl. 20 til 07 har en eller to personer på vakt ved telefonen. Man forlater ikke telefonlinjen. Man forlater ikke senteret under vekten. Skulle problemene være så store og alvorlige at det oppstår fare, har man kontakt med legevakt, politi, prester

spesialister. Det man ønsker å være, er medmennesker som har tid til å lytte og forsøke å gi hjelp via telefonen. Foruten dette, har man rundt senteret fagfolk som er villig til å bli kontaktet, om dette er

både penger og ting man har behov for.

Man satser på en prøvetid i år, når denne tiden er gått, re man med at Senteret og det vi man står for, vil være godt å. Når disse to år er omme, skal

Og så var det i gang...

Vi siterer fra protokoll – med beretning fra åpningsdagen 16/3-78:

”Den store dagen har kommet! Kl. 10:30 var det pressekonferanse, og flere journalister møtte fram. Klokka 11:30 fant den offisielle åpningen sted. De fremmøtte var: Ordførere, representanter for kommunene, sanitetsforeninger, syke- og menighetpleieforeninger og menighetsråd. Til stede var også diakonikonsulent Oddvar Ripegut og daglig leder for SOS-senteret i Kristiansand, Margit Pettersen. Videre prost Holtskog og flere av prestene i disktriktet. Det var flere oppmuntrende hilsninger fra de fremmøtte. Om kvelden kl. 18:30 var det åpningsfest for medarbeiderne. Dette programmet var variert og avslappende. En festlig, stilig og inspirerende dag!

Reidun Kleppe – Mia Edvardsen – Peer Kværner – Anne Karine Garstad og Per Helge Kjøl»

FEIRER 40 ÅR: – Behovet for en menneskelig stemme er sterkere i 2018 enn i 1978, sier Einar Svendsen som har vært telefonvakt i Kirkens SOS i 30 år. Peer Kværner starter hjelpetelefonen i Telemark i 1978, og Melle Aakenes er daglig leder. **FOTO: VIGDIS HELLA**

Intervju med Peer Kværner - 40 år etter

Dette intervjuet stod på trykk i TA 5.november 2018. Skrevet av Vigdis Hella.

Kirkens SOS Telemark feirer 40 år. Behovet for en menneskelig stemme er sterkere i 2018 enn i 1978, sier telefonvakt i 30 år, Einar Svendsen.

50 frivillige er i dag tilknyttet krisetjenesten fra lokaler i Skien og Gvarv, men telefonvaktene tar imot henvendelser fra hele landet. I Telemark tar Kirkens SOS imot ca 10 000 samtaler hvert år. Trykket øker både på telefonen og nettbaserte tjenester. – Vi er overrasket over at trykket fortsatt er så stort på telefonen, selv om nettbaserte tjenester øker. Vi har ikke mål om flere samtaler, og uti fra vårt samfunnsengasjement, ønsker vi at det går ned. Men vi ønsker å åpne opp for at det er greit å sette ord på ensomhet og i løpet av de 40 årene har vi blitt mer offensive til å sjekke ut selvmordsfare, sier daglig leder, Melle Aakenes.

Telefonvakt i 30 år

Einar Svendsen har vært trofast i Kirkens SOS gjennom 30 år. Hvert år har han 24 nattevakter som telefonvakt. Til tross for større åpenhet rundt psykiske problemer i samfunnet, erfarer han at flere trenger krisetjenesten. – Behovet for en menneskelig stemme er sterkere i 2018 enn i 1978. Vi får en del henvendelser som «sprekker ballonger» om vonde hemmeligheter, overgrep, sorg og ensomhet. Det er «her og nå» vi kan hjelpe til med, og ikke terapi. Da henviser vi videre, selv om vi kan gi noen innspill, forteller han. Kirkens SOS har en avtale med AMK-sentraler over hele landet, dersom det er akutt fare. 10 prosent uttrykker selvmordstanker i telefonsamtalene, over 30 prosent via netjtjenestene. For mange er det lettere å åpne seg anonymt og til noen som har tid til å lytte. – Kraften i den gode samtalen er undervurdert i vår tid der vi sitter og ser ned på Ipad og mobiler. Det gjør at man etter en vakt kan tenke at man har reddet et liv, sier Melle Aakenes. – I Guds ører er alle ord kjærkomne. Er det noen som banner i telefonen, er det helt greit, smiler Peer Kværner som startet opp tjenesten i 1978. Telemark var det tredje stedet i landet som etablerte Kirkens SOS, etter Oslo og Kristiansand. Peer Kværner bygde opp krisetjenesten i en tid da konservative kirkemiljøer hadde et sterkt embetssyn, og sjelesorg hørte hjemme under presteembete. Kverner hadde jobbet 10 år i Sjømannskirken og så behovet for at folk fikk et tilbud med nære samtaler. – Da jeg jobbet i Sjømannskirken, nyttet det ikke å gå om bord og møte sjøfolk uten å lytte til dem og høre på deres fortellinger. I de nære samtalene der mennesker føler seg hørt og forstått, våger de å fortelle. Jeg har mer respekt for de små samtalene enn de store perfekte preknene i høymesse, sier han. Med seg hadde han Anne Karine Karstad, Per Helge Kjøl og en gjeng med flere engasjerte fra Kragerø. – Vi prøvde å smette inn i andre miljøer for ikke å gjøre det til et tungt kirkelig prosjekt, og tok kontakt med næringsliv, industrien med Union og Hydro, kulturmiljøer og humanitære foreninger. Porsgrunn gjorde en kjempejobb, og menighetspleien der hadde en annen sosial profil enn i Skien. Vi fikk med oss fagfolk fordi det var tunge problemer som selvmord og familieproblematikk, forteller Kværner.

Opplevde ensomhet

Peer Kværner har tidligere i livet opplevd at han trengte noen å snakke med da han opplevde ensomhet. – Det var en julaften der jeg hadde stått på hele formiddagen og vært ute og kjøpt et lite juletre til moren min, for hun var ikke så bra. Jeg kom hjem og var ene og alene, og da raste hele verden. Jeg orket ikke å pynte til jul og så ikke meningen med noe. Da ringte jeg til Kirkens SOS og fikk god hjelp. Det har jeg vært takknemlig for, forteller han.

Trenger frivillige

Skal krisetjenesten leve i 40 år til, trenger Kirkens SOS flere frivillige, sier Aakenes. – Flere av de frivillige er nok mindre aktive i menighetene enn før, men alle medarbeiderne identifiserer seg med kirkens kristne grunnlag. Vi dytter ikke tro på noen, det er den som ringer, vi vil høre på, sier hun. Alle frivillige er gjennom 40 timers faglig opplæring for å kunne håndtere mennesker i vanskelige livssituasjoner. – Vi drar ikke folk inn fra gata og setter dem foran telefonen. De som sitter her, får faglig opplæring og oppfølging. Det spesielle med Kirkens SOS, er at frivillighet er en verdi; ikke fordi det er billigst, men best. Det gjør at de som ringer, får et likeverd i samtalen og åpner noen dører som ellers ikke ville blitt åpnet, sier Aakenes.

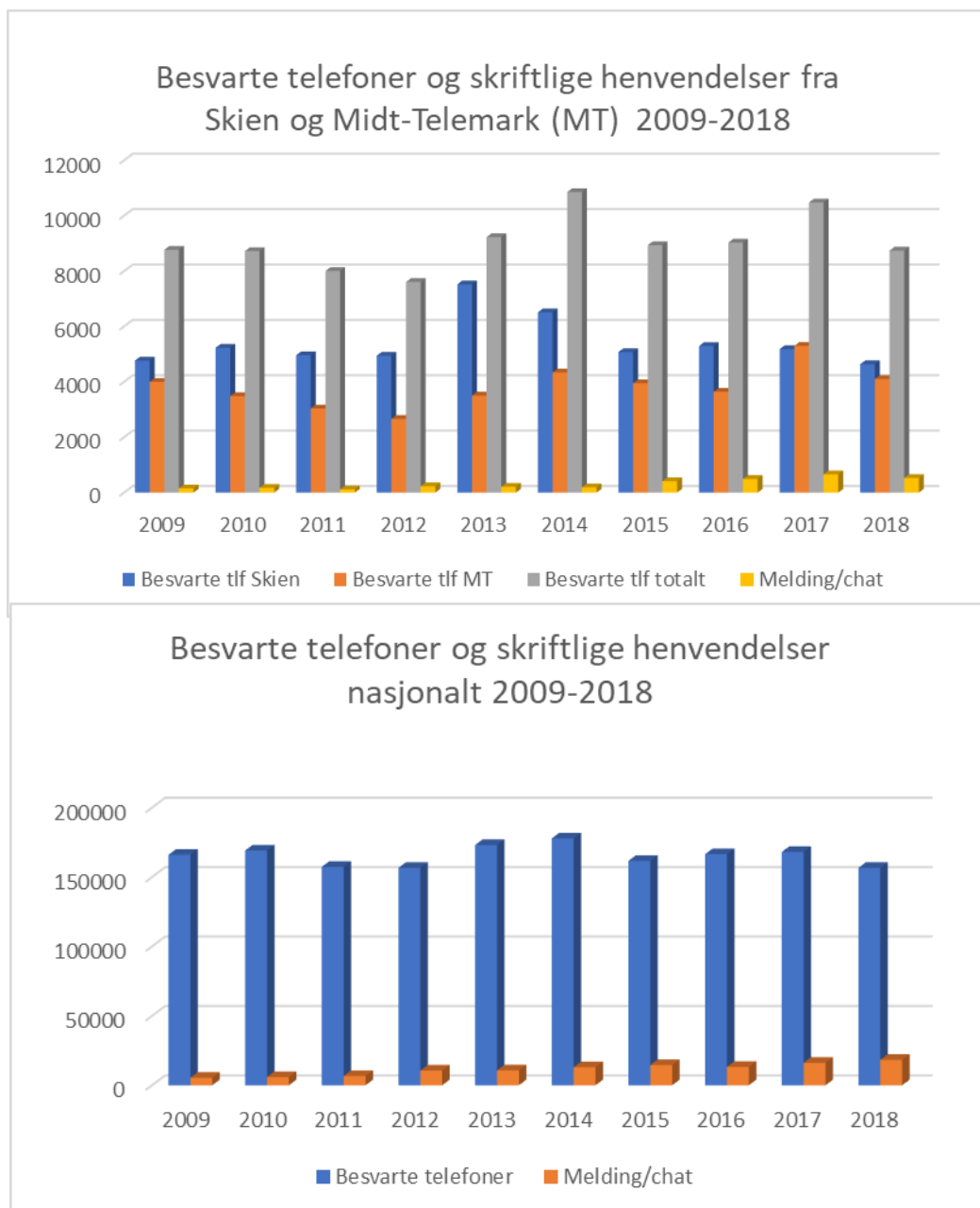

Litt om tall, statistikk og vekst gjennom 40 år

I oppstartsåret 1978 kunne Kirkens SOS i Telemark vise til ca 700 besvarte henvendelser. Tallet steg til rundt 3000 i løpet av de 10 første åra, og skjøt virkelig fart i 1994 med nærmere 5000, og over 6000 i 1996. I år 1998 gikk alle SOS-sentrene over fra lokale telefonnumre og over til ett nasjonalt nummer. Dette førte til en relativt stor økning i antall samtaler per år både for Kirkens SOS nasjonalt og for vårt senter. Diagrammet under viser utvikling i besvarte henvendelser fra Telemark de siste 10 årene (2009-2018), og vi ser at tallet har ligget nokså stabilt mellom 8000 og 10000 per år, og utgjort ca 5% av totale antall besvarte henvendelser fra alle SOS-senterne. Av diagrammet fremgår også fordelingen mellom vaktavdelingene i Skien og Midt-Telemark. Som vi ser har etableringen av en ekstra vaktavdeling i øvre del av fylket i 2007 vært svært viktig for rekrutteringen av frivillige medarbeidere og antall besvarte henvendelser fra Telemark. I 2017 registrerte vi for første gang flere besvarte henvendelser fra Midt-Telemark enn fra Skien.

For å dekke senterets vaktforpliktelser må vi være 55 medarbeidere som tar to vakter i måneden. Svingningene med hensyn til hvor mye vi besvarer henger aller mest sammen med hvor mange medarbeidere vi har til enhver tid. Likeledes svinger antall medarbeidere fra år til år med hvor mange vi rekrutterer til kurs, hvor mange som slutter og hvor mange som av ulike grunner har behov for permisjon.

Diagrammene viser Telemarks utvikling (øverst) og den nasjonale utviklingen (nederst) i antall besvarte henvendelser i Kirkens SOS de siste 10 år. Skriftlige henvendelser består av våre to nettbaserte tjenester, SOS-meldinger og SOS-chat.

Glimt fra jubileumsmarkeringen i november 2018

Jubileet ble feiret en uke til ende. Det både startet og sluttet med jubileumsgudstjenester i henholdsvis Bø kyrkje 4.november og Skien kirke 11.november.

Flott delegasjon ved Bø kyrkje!

Fra venstre: Melle Aakenes (daglig leder i Kirkens SOS i Telemark), Axel Bugge (sokneprest i Bø), Ivar Solbu (diakon i Sauherad og Nes), Borgar Kaasa (ordfører i Bø), Erling Jacobsen (diakonikonsulent i Agder og Telemark Bispedømme) og Asgeir Sæle (prost i Øvre Telemark)

Det var mange bidragsytere på jubileumsgudstjenesten i Bø kyrkje. Axel Bugge ledet gudstjenesten og Ivar Solbu, diakon i Sauherad og Nes, deltok i liturgien. Diakonikonsulent Erling Jacobsen holdt prekenen og prost Asgeir Sæle forrettet nattverden. Daglig leder av Kirkens SOS i Telemark, Melle Aakenes, fortalte om hvordan Kirkens SOS ble etablert i fylket vårt, og hvilken betydning krisetjenesten har i dag. Ordfører i Bø, Borgar Kaasa, takket Kirkens SOS for å ha vært til stede i Telemark i 40 år—og for å ha lagt til rette for vaktavdelingen i Bø fra og med 2007. Umiddelbart etter gudstjenesten ble det dekket til kaffe og bløtkakefest inne i kirkerommet. God stemning og en fin markering! Vi takker spesielt menigheten i Bø for positivt engasjementet i planleggingen og gjennomføringen av denne jubileumsgudstjenesten!

Gudstjeneste med korsang og hilsener i Skien kirke

Jubileumsgudstjenesten i Skien Kirke ble ledet av sokneprest Øystein Gunnersen. Generalsekretær i Kirkens SOS, Leif Jarle Theis, holdt søndagens preken. I tillegg deltok prosten i Skien, Gunnar Thelin, diakon Torunn Skiffeld, diakonikonsulent Erling Jacobsen, daglig leder av Kirkens SOS i Telemark Melle Aakenes, administrasjonsmedarbeider i Kirkens SOS i Telemark Stine Sætre Risanger og styreleder Ole Ragnar Helgen. Sandefjord Blandede Kor deltok med vakker korsang.

Peer Kværner, som var med å starte Kirkens SOS i Telemark, ble intervjuet under gudstjenesten. Fylkesordfører Sven Tore Løkslid gratulerte og hilste så mye fra fylket og ordføreren i Skien kommune, Hedda Foss Five, deltok med flott hilsen og raus jubileumsgave på 10.000,- fra kommunen. Etter gudstjenesten ble det invitert til kirkekafe. Her var det flere som deltok med hilsener og gaver.

Stor takk til Skien menighet for at vi fikk feire jubileumsgudstjeneste i Skien kirke!

Fra venstre: Ole Ragnar Helgen (styreleder i Kirkens SOS i Telemark), Erling Jacobsen (diakonikonsulent i Agder og Telemark Bispedømme), Torunn Skiffeld (diakon Skien menighet), Øystein Gunnersen (sokneprest Skien menighet), Leif Jarle Theis (generalsekretær i Kirkens SOS), Hedda Foss Five (ordfører i Skien), Melle Aakenes (daglig leder i Kirkens SOS i Telemark), Sven Tore Løkslid (fylkesordfører i Telemark).

Vellykket fagseminar i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge, campus Porsgrunn

I samarbeid med USN arrangerte vi fagseminar med tema Ungdom og psykisk helse. Ca 350 mennesker møtte opp. Rundt halvparten var studenter fra helse- og sosialfaglige studier. I tillegg kom fagpersoner og andre interesserte.

Melle Aakenes og Ramona Lorentsen, Instituttleder-IHSV, USN Campus Porsgrunn.

Foto: Katrine Rohde Johannessen, Porsgrunns Dagblad

09.00 **Åpning**

09.15 **Ungdom og psykisk helse**
Steinar Vikholt, universitetslektor USN

10.00-10.15 *Pause*

10.15 **Lærer-elevrelasjoner, elevers psykiske helse og frafall i videregående skole - den store betydningen av de små ting.**
Vibeke Krane, førsteamanuensis USN

11.00-12.00 *Lunsj*

12.00 Musikalsk innslag fra **Implisitt UB** fra Skien Videregående

12.15 **Om ungdom, skam og åpenhet på SOS-chat.**
Dina Willemse, Stiftelsen Kirkelig Ressurssenter mot vold og seksuelle overgrep.

13.00 **Kirkens SOS i møte med ungdom i krise.**
Lene Hopland Bergset, fagansvarlig i Kirkens SOS Norge.

13.45-14.00 *Pause*

14.00 **Livsmestring**
Bjørnar Nyen, tidligere kommuneoverlege i Porsgrunn.

14.45 Refleksjon over dagens tema

15.15-15.30 Avrunding og takk

Telegrafist på vakt

Inger Elisabeth Borge åpnet fagseminaret med denne hilsenen. Hun er rådgiver for folkehelse i Telemark Fylkeskommune.

15.april 1912 sank Titanic og mellom 1300 og 1500 mennesker mistet livet. Skipet hadde nettopp truffet et isfjell og tok inn vann. Det ble sendt ut nødsignaler og nøddrakter. Et skip var i nærheten og så nødsignalene. Men de hadde ingen telegrafist på vakt, og dermed ble nødsignalene oppfattet som fyrverkeri. *-Kjendisskipet Titanic kunne jo ikke ha problemer! Dette luksuriøse skipet feiret vel bare overfarten sjømil for sjømil gjennom natten.*

En telegrafist på vakt som kunne oppfatte nødsignalene og forstå at det var fare på ferde, kunne reddet mange liv den natten. Men i stedet smilte mannskapet på det andre skipet på sin videre ferd og tenkte kanskje litt misunnelige tanker om hvor fint det hadde vært å få være passasjer på selveste Titanic...

Kirkens SOS har **alltid** telegrafister på vakt. 24/7 365 dager i året sitter det frivillige mennesker klare til å fange opp nødsignaler. Noen ganger kan nødsignalene høres ut som fyllerør, noen ganger bare som tung pust, noen ganger som høye rop og andre ganger som velartikulerte og godt planlagte taler. «Telegrafistene» på vakt er trent i å lytte, til å forstå, til å støtte og til å trøste.

At skipet i nærheten av Titanic manglet telegrafist, kostet mange mennesker livet. At vårt samfunn har Kirkens SOS og alle deres frivillige, har antakelig reddet mange liv gjennom de 40 årene de har eksistert. At mannskapet på skipet ikke så for seg **muligheten** av at fyrverkeriet fra Titanic kunne være et rop om hjelp, ble fatalt. I vårt samfunn er slike misforståelser utbredt. Klarer vi å se for oss at naboen over gata, med den fine bilen og de søte barna faktisk går igjennom en krise? Klarer vi å forstå at de underlige signalene fra en bekjent på facebook kanskje er et svakt rop om hjelp? Kirkens SOS trener sine frivillige i å stille gode spørsmål, våge å spørre de vonde spørsmålene og høre de enda vondere svarene.

Jubileumskonferansen 6.november på USN hadde ungdom og psykisk helse som tema. Dette ble en viktig og god dag hvor fokuset var å oppdage og forebygge psykiske plager tidlig nok til at man kan redde mest mulig.

Både studenter, besøkende og «telegrafister» fikk faglig påfyll og inspirasjon.

Telemark fylkeskommune benytter anledningen til å gratulere med jubileet, takke for godt samarbeid og takke dere hjertelig for at dere er til og betyr så mye for så mange.

Kirkens SOS i Telemark og Telemark fylkeskommune har inngått et formelt samarbeid i form av en partnerskapsavtale for å understøtte felles mål og strategier. Disse er definert i Kirkens SOS sin handlingsplan og i Telemark Fylkeskommunes regionale plan for folkehelse.

VI TRENGER FRIVILLIGE.

Har du tid til å bry deg og
lyst til å utvikle deg?

Å snakke med folk om livet gir mening.

“Det er ingen som ser hvordan jeg egentlig har det. Det er så vondt.”

Innringer til Kirkens SOS

VI TRENGER FLERE FRIVILLIGE. ER DET DEG?

Frivillighet som gir livet nye perspektiver

Kirkens SOS er landets største døgnåpne krisetjeneste på telefon, SOS-melding og SOS-chat. Hvert år tar våre 1000 engasjerte frivillige medarbeidere imot nærmere 200 000 samtaler. Likevel er det en av tre som ikke får svar. Derfor trenger vi flere frivillige. Som frivillig er det aller viktigste å være et lyttende medmenneske, å være til stede for og søke å gi håp når livet utfordrer. Noen av dem som tar kontakt trenger å holde ensomheten på avstand, andre er syke og redde. Noen tenker på å avslutte livet. Vi vet at en god samtale noen ganger kan bidra til å redde liv.

Alle som ønsker å bli frivillig i Kirkens SOS må gå innføringskurs for nye medarbeidere. Kurset er på 40 timer som inkluderer undervisning, øvelser og prøvevakter. Som frivillig medarbeider får du jevnlig veiledning og oppfølging og to ganger årlig arrangeres det fagdager for de frivillige med godt faglig påfyll. De frivillige tar to vakter per måned og du må ha mulighet til å ta vakt på ulike tider, både dag og natt.

Lurer du på om det å være frivillig kan være noe for deg? Ikke vær redd for å ta kontakt for en uforpliktende samtale.

**Det er veldig mange der ute som trenger oss.
Som ikke blir sett, som ikke blir hørt på, ikke blir forstått.**

-Endre, frivillig i Kirkens SOS

Kirkens SOS Telemark
www.kirkens-sos.no/telemark
www.facebook.com/kirkenssostelemark
telemark@kirkens-sos.no
Mobil: 900 59 297

Vi er her. Alltid.

RING
SOS
22 40 00 40

SKRIV
SOS
MELDING

SKRIV
SOS
CHAT

Kirkens SOS Telemark
Holbergs gate 14
3717 Skien

Nettsider: www.kirkens-sos.no/telemark

E-post: telemark@kirkens-sos.no

Telefon: 900 59 297

Kontonummer: 7011 05 20067